

Los retablos de Xèrica (Castellón), en tiempos del gótico

La villa de Xèrica fue uno de los enclaves de mayor importancia de la diócesis de Segorbe y Albarracín y para la ornamentación de sus altares solicitó la elaboración de retablos a los mejores pintores del Reino de Valencia. Lamentablemente desaparecidos en su mayoría, el análisis de la documentación conservada facilita su divulgación y, a la vez, la ponderación de diversos aspectos que afectan al lugar de destino, precio, estructura, iconografía, comitentes, autoría, fortuna crítica, etc. Ello nos permite demostrar que el retablo mayor, encargado por la villa de Xèrica al pintor Llorenç Saragossa para su nueva parroquial, no fue el mismo que presidió el altar mayor de Santa Àgueda la Antigua, atribuido al pintor Jaume Mateu. La reforma que tuvo el primero de estos conjuntos durante los años 1512 y 1513, llevada a cabo por Pedro Robredo, responde a la actualización del mueble, según la moda impuesta a principios del siglo XVI y con arreglo a un programa iconográfico que coincide con el del guardapolvo del retablo mayor de la iglesia de San Félix de Girona.

Entre las obras visitadas destacan también el retablo de San Miguel, atribuido a Gherardo di Jacopo Starnina, a Miquel Alcanyís o al Maestro de la Santa Cruz, y el retablo de San Jorge, obra encargada por la Cofradía de este santo caballero al pintor Berenguer Mateu. El origen militar y nobiliario de estas cofradías queda corroborado, en lo que respecta a la de Xèrica, por sus fundadores: Pedro de Xèrica, que fue gobernador general del Reino de Valencia y consejero del rey Pedro el Ceremonioso, y otros caballeros. La muerte de Pedro de Xèrica, en una fecha anterior al 24 de febrero del año 1362, confirma que la fundación de la Cofradía de San Jorge de Xèrica fue previa a la del Centenar de la Ploma de Valencia

El análisis de la producción pictórica de ambos hermanos, las de

Jaume y Berenguer Mateu, genera concomitancies que nos permeten acoger la obra de otros artistas, tales como Blasco de Grañén, el Maestro de Retascón o la del mallorquí Rafel Mòger. Francesc Ruiz Quesada

Els retaules de Xèrica (Castelló), en temps del gòtic

La vila de Xèrica va ser un dels enclavaments de major importància de la diòcesi de Sogorb i Albarrasí i, per a l'ornamentació dels seus altars, va sol·licitar l'elaboració de retaules als millors pintors del Regne de València. Lamentablement desapareguts en la seva majoria, l'anàlisi de la documentació conservada facilita la seva divulgació i, alhora, la ponderació de diversos aspectes que afecten al lloc de destinació, preu, estructura, iconografia, comitents, autoria, fortuna crítica, etc. Això ens permet demostrar que el retaule major, encarregat per la vila de Xèrica al pintor Llorenç Saragossa per a la seva nova parroquial, no va ser el mateix que va presidir l'altar major de Santa Àgueda l'Antiga, atribuït al pintor Jaume Mateu. La reforma que va tenir el primer d'aquests conjunts durant els anys 1512 i 1513, duta a terme per Pedro Robredo, respon a l'actualització del moble, segons la moda imposada a principis del segle XVI i conformement a un programa iconogràfic que coincideix amb el del guardapols del retaule major de l'església de Sant Fèliu de Girona.

Entre les obres visitades destaquen també el retaule de San Miguel, atribuït a Gherardo di Jacopo Starnina, a Miquel Alcanyís o al Mestre de la Santa Creu, i el retaule de Sant Jordi, obra encarregada per la Confraria d'aquest sant cavaller al pintor Berenguer Mateu. L'origen militar i nobiliari d'aquestes confraries queda corroborat, pel que fa a la de Xèrica, pels seus fundadors: Pere de Xèrica, que va ser governador general del Regne de València i conseller del rei Pedro el Cerimoniós, i altres cavallers. La mort de Pere de Xèrica, en una data anterior al 24 de febrer de l'any 1362, confirma que la fundació de la Confraria de Sant Jordi de Xèrica va ser prèvia a la del Centenar de l'Emploma de València.

L'anàlisi de la producció pictòrica de tots dos germans, la de Jaume i Berenguer Mateu, genera concomitancies que ens permeten acollir l'obra d'altres artistes, tals com Blasco de Grañén, el Mestre de Retascón o la del mallorquí Rafel Mòger. Francesc Ruiz Quesada

---

Descargar